

Nowe w ciepłym domu

■ Wymiana okien

Joanna Dąbrowska

Podczas remontu domu, ale przed jego ociepleniem, warto wymienić starą stolarkę. Przez nieszczelne okna ucieka bowiem najwięcej ciepła.

Jeśli płacimy wysokie rachunki za ogrzewanie domu, prawdopodobnie mamy nieuszczelnione okna: ciepło ucieka przez szpary i nie zatrzymują go żadne prowizorki z samoprzylepnych uszczelkek. A jeśli już pora na wymianę, trzeba będzie podjąć kilka ważnych decyzji.

Profile

W domach jednorodzinnych najczęściej stosuje się okna drewniane lub z PVC. Dla przeciętnego użytkownika konstrukcja wewnętrzna profili nie ma większego znaczenia. Większość kupujących okna kieruje się ceną i względami estetycznymi.

Drewniane. Z reguły są droższe o 20–30% od plastikowych i wymagają okresowej konserwacji (malowania). Mają jednak dobrą izolacyjność cieplną i charakteryzują się dużą sztywnością i stabilnością wymiarów – nadają się więc do dużych przeszkleń.

Z PVC. Są całkowicie odporne na działanie wilgoci i grzybów, nie wymagają żadnej konserwacji. Są tańsze od drewnianych, ale uszkodzonej ramy nie można naprawić. Oprócz najbardziej popularnych białych można zamówić okna wykończone kolorową lub drewnopodobną okleiną (droższe od białych o 15% – kolor jednostronny, o 30% – kolor dwustronny).

Okucia

Niektóre mogą znacznie zwiększać komfort użytkowania, np. ogranicznik otwarcia okna, wielostopniowe uchylanie (szczególnie przydatne w sypialni czy kuchni) czy zatrząsk balkonowy, który umożliwia zamknięcie za sobą drzwi, gdy się wychodzi na balkon lub taras. Użyteczny jest też ha-

▼ Ogranicznik w oknie zapobiega uderzeniu skrzydła o ościeżnicę lub krawędź wnęki okiennej np. podczas przeciągu

► Wymieniając okna, warto wiedzieć, że im więcej podziałów (skrzydeł) i szprosów, tym mniejsza powierzchnia przeszklecia

mulec do drzwi balkonowych – zapobiega ich trzaskaniu wskutek przeciągu. Dopłaty za te dodatkowe funkcje nie są duże.

Wielkość i rodzaj okien

Zmiana podziałów. Zamawiając okna, powinniśmy podać nie tylko ich wymiary, ale jaki ma być podział szyb. Może stare okna były podzielone na kilka pól, które teraz warto zastąpić jednym? Trzeba też pamiętać, że stare okna mają zazwyczaj węższe ramy niż te produkowane obecnie i powtórzenie w nich „starych” podziałów może się wiązać ze znacznym zmniejszeniem przeszklonej powierzchni, a zredukowanie podziałów sprawi, że okna będą też tańsze.

Cena jednego dużego okna jednoskrzydłowego jest ok. 30% niższa niż okna dwuskrzydłowego o takich samych wymiarach – pod jednym warunkiem: że są to okna typowe. Za okna o niestandardowych wymiarach zapłacimy więcej.

W otwór powstały po usunięciu starej ramy powinno się wstawić okno o 4–5 cm od niego niższe i węższe. Dzięki temu, z każdej strony okna otrzymuje się około 2 cm luzu, który zabezpiecza profil przed odkształcaniem się pod wpływem zmian temperatury.

Jeśli chcemy zachować stare wymiary okna, trzeba powiększyć otwór w murze. **Zamontowanie mniejszych okien może jednak okazać się korzystniejsze (nawet jeśli to mniejsze okno ma nietypowe wymiary i trzeba będzie za to dodatkowo zapłacić), bo podczas wykuwania większych otworów uszkadza się tynk, można też natrafić na zbrojenie (którego nie wolno uszkodzić).**

Okna nieotwierane. Warto je zastosować wszędzie tam, gdzie będzie łatwy dostęp do okna z obu stron – niezbędny do mycia i ewentualnej konserwacji. Takie okna są około 20% tańsze od otwieranych, bo mają mniejszą liczbę profili i nie wymagają okuć, mają też cieńsze ramy, a więc zapewniają więcej światła.

W przepisach nie ogranicza się liczby nieotwieranych okien w pomieszczeniu, ale określa konieczne parametry jego wentylacji. **W domu z wentylacją mechanicz-**

ną teoretycznie wszystkie okna mogą być nieotwierane, natomiast w domu z wentylacją grawitacyjną wielkość części otwieranej okien powinna stanowić połowę wymaganej powierzchni okna, ta zaś – mierzona w świetle ościeżnic – nie może być mniejsza niż 1:8 powierzchni podłogi pomieszczenia. Okno nieotwierane mocuje się często w sąsiedztwie okna otwieranego.

Przykład: W pokoju o powierzchni 30 m² z wentylacją grawitacyjną, minimalna powierzchnia okien to 3,75 m².

W pomieszczeniu tym można zatem zastosować:

■ **3 okna**, w tym:

2 otwierane – o wymiarach 1,2 × 1,2 m i jedno 0,9 × 1,2 m nieotwierane lub

■ **2 okna**, w tym:

jedno większe – 1,8 × 1,5 m, jedno mniejsze 0,9 × 1,2, z czego powinno się otwierać albo całe duże okno, albo okno wąskie i jedno skrzydło z okna dużego.

▼ Razem z oknami warto wymienić parapety, zarówno te zewnętrzne, jak i wewnętrzne, i najlepiej, aby wykonał to kompleksowo producent okien i udzielił na wszystko gwarancji

foto: Tomstol

foto: Tomstol

foto: M&S Więcej niż okna

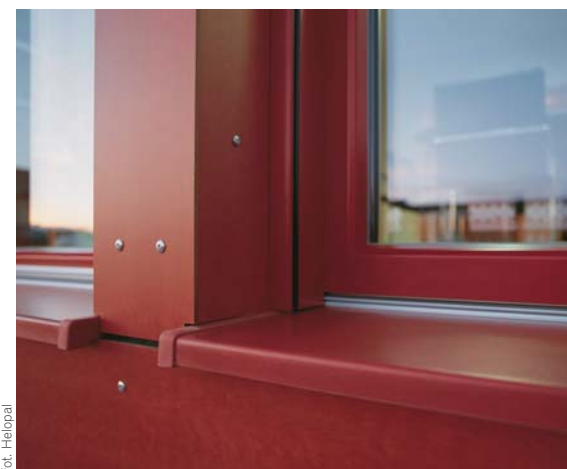

foto: Helopal

Okna powinny się wymienić przed ociepleniem domu. Warto przesunąć je do zewnętrznej płaszczyzny ścian, ułatwi to ocieplenie miejsc wokół otworów okiennych i wyeliminuje mostki cieplne w ościeżach

Wybór producenta

Okna lepiej kupować u sprawdzonego producenta, który oferuje również profesjonalny montaż. Najlepiej popytać znajomych, odwiedzić kilka punktów sprzedaży, obejrzeć dokładnie ramy, okucia i szyby. Warto poprosić o wycenę tego samego zamówienia w kilku firmach i porównać nie tylko ceny, ale również warunki gwarancji i serwisu. Kiedy decyzyja co do producenta zapadnie, należy umówić się na pomiar i podpisanie umowy, w której koniecznie trzeba wpisać wszystkie szczegóły zamówienia, określić termin realizacji zamówienia i warunki montażu (ostateczny jego koszt nie powinien przekroczyć 10% wartości okien).

Warto szukać takich producentów, którzy w ramach wymiany okien oferują też wymianę parapetów, montaż fabrycznych żaluzji, rolet itp. Niektóre firmy instalujące okna oferują znaczne obniżki cen tych dodatkowych elementów.

Kiedy zamawiać, a kiedy montować?

W branży okiennej najgorętszym okresem jest jesień. Wtedy producenci okien są najbardziej oblegani i na realizację zamówienia trzeba czekać długo, co może wstrzymać wykonywanie innych prac remontowych. Najlepiej więc zamówić okna na co najmniej kilka tygodni przed planowaną wymianą i nie czekać z tym do jesieni, kiedy to największej inwestorów przypomina sobie o nieszczelnych oknach i uciekającym przez nie ciepłe.

Wymiana 10 okien w domu jednorodzinnym trwa 4–6 h. Prace te można wykonywać również zimą, pod warunkiem że mróz nie przekracza -10°C , bo w niższej temperaturze stosowana do uszczelniania okien pianka montażowa traci swoje właściwości.

Pomiar

Od jego dokładności zależy komfort otwierania okien oraz ich szczelność. Warto czynnie w nim uczestniczyć, ponieważ to także okazja do uzgodnienia podziałów okien, ich wielkości i kierunku otwierania. Przyglądając się pomiarom, warto zwró-

cić uwagę na taki szczegół, jak np. obniżenie okna – bo w otwieraniu przeszkadza karnisz.

Montaż

Zanim okna zostaną zamontowane, należy dokładnie sprawdzić, czy są zgodne z naszym zamówieniem, czy mają właściwy podział skrzydeł i kierunek ich otwierania i czy nie mają żadnych uszkodzeń mechanicznych. W razie jakichkolwiek usterek lub niezgodności należy od razu, jeszcze przed montażem, zgłaszać reklamację.

Przed rozpoczęciem montażu trzeba zabezpieczyć grubą folią malarską meble i inne sprzęty, zwykle ekipy montażowe zabezpieczają folią tylko samą podłogę.

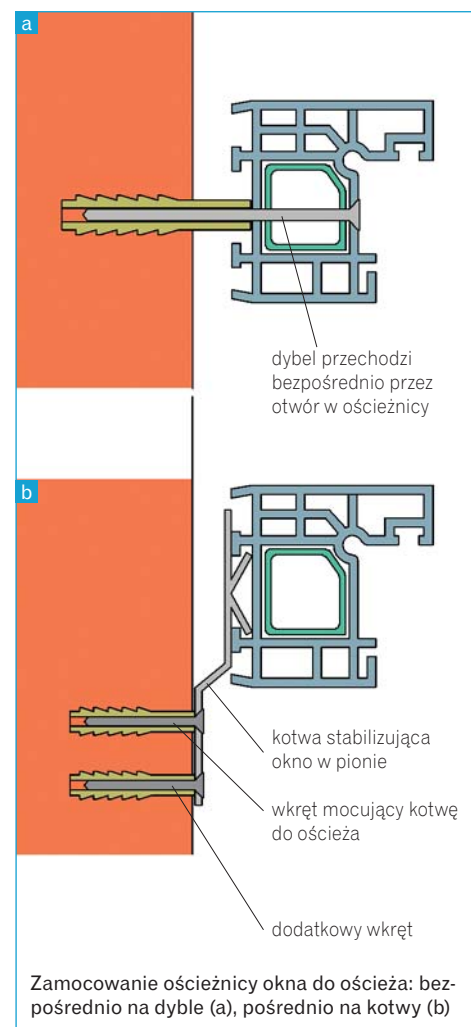
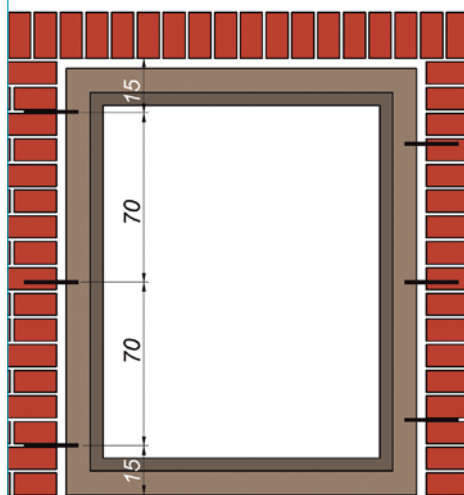
Zasady montażu

■ **Pion i poziom ościeżnic.** Do ich sprawdzenia montażyści powinni używać poziomnicy o długości 2 m. Wypoziomowane okna blokuje się w narożach za pomocą klinów. W trakcie mocowania dybli lub kotew jeszcze raz powinno być sprawdzone poziomicą prawidłowe ustawienie ościeżnicy.

■ **Mocowanie na kotwy stalowe lub dyble, czyli stalowe kołki rozporowe.** Ich liczba zależy od wielkości okna – odległość między punktami mocowania powinna wynosić ok. 70 cm, a od narożnika do pierwszego punktu – ok. 15 cm.

■ **Tymczasowe rozpórki.** Są niezbędne podczas uszczelniania dużych okien i drzwi bal-

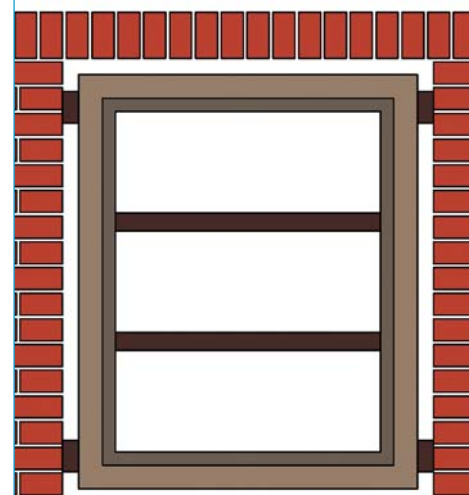
Okno musi być montowane nie tylko na piankę ale też na dyble (stalowe kołki rozporowe) lub stalowe kotwy. Ich liczba zależy od wielkości okna, a rozstaw powinien być taki, jak pokazano na rysunku (wymiary w cm)

konowych. Zabezpieczają ościeżnicę przed wgięciem przez rozprężającą się piankę.

■ **Otwory odwadniające na dolnym ryglu ościeżnicy z PVC.** Należy sprawdzić, czy nie są zasłonięte, bo wtedy woda opadająca po oknach może przedostawać się pod ościeżnicę i powodować zawilgocenie murów pod oknami. W takim miejscu ściana może zacząć przemarzać, a to doprowa-

Podczas piankowania dużych okien trzeba zastosować rozpórki, które zabezpieczą ramę przed wypchnięciem przez rozprężającą się piankę

► Zmiana wielkości i miejsca ulokowania okna

Wymiana na mniejsze

Po demontażu starego okna i parapetu zamurowuje się i tynkuje tę część otworu okiennego, o jaką będzie mniejsze nowe okno. Następnie montuje się nowe okno, a na odpowiedniej wysokości – parapety. Zwykle konieczna jest też wymiana grzejnika na węższy.

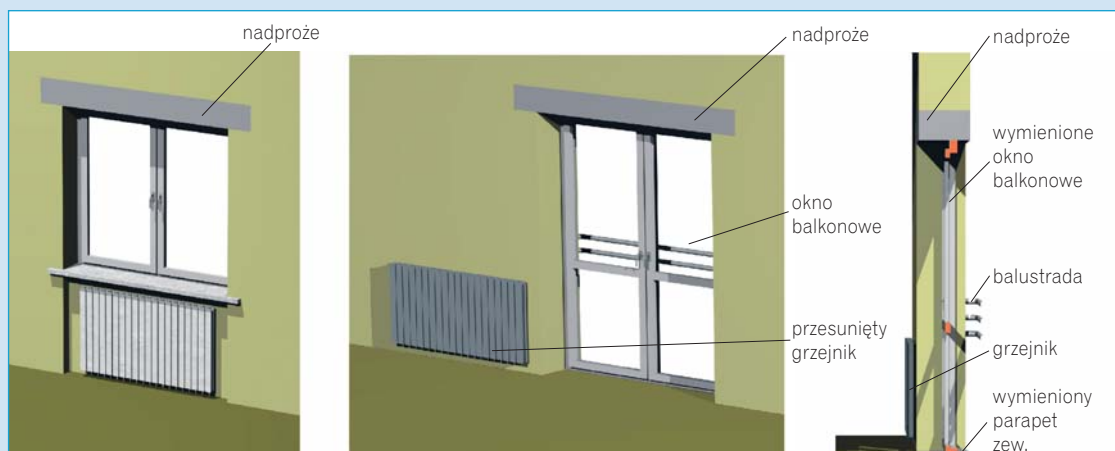
Wymiana na szersze

Po demontażu starego okna i parapetu trzeba wzmocnić istniejące nadproże, by podczas rozkuwania nie pękły ściany ani strop. O rodzaju wzmocnienia i sposobie jego zamontowania decyduje konstruktor na podstawie niezbędnych wyliczeń.

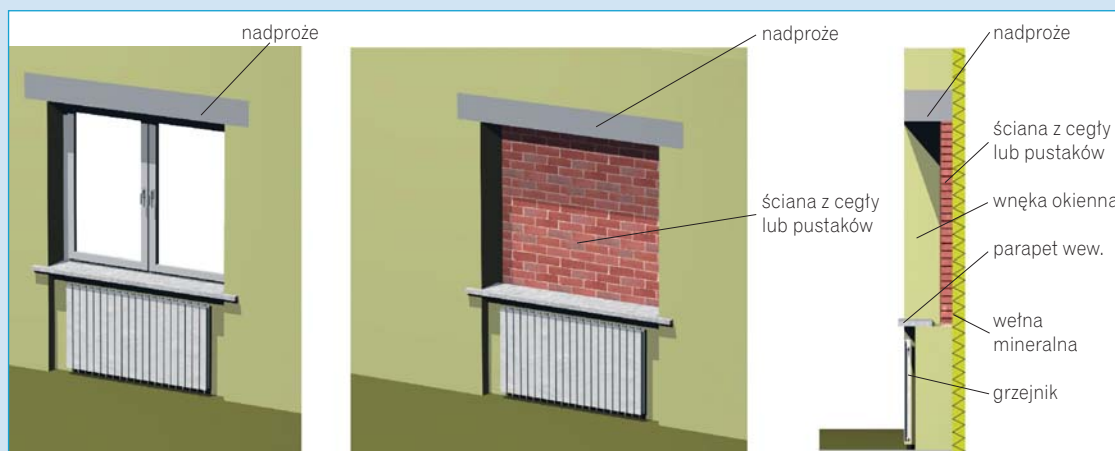
Wymiana na wyższe (balkonowe)

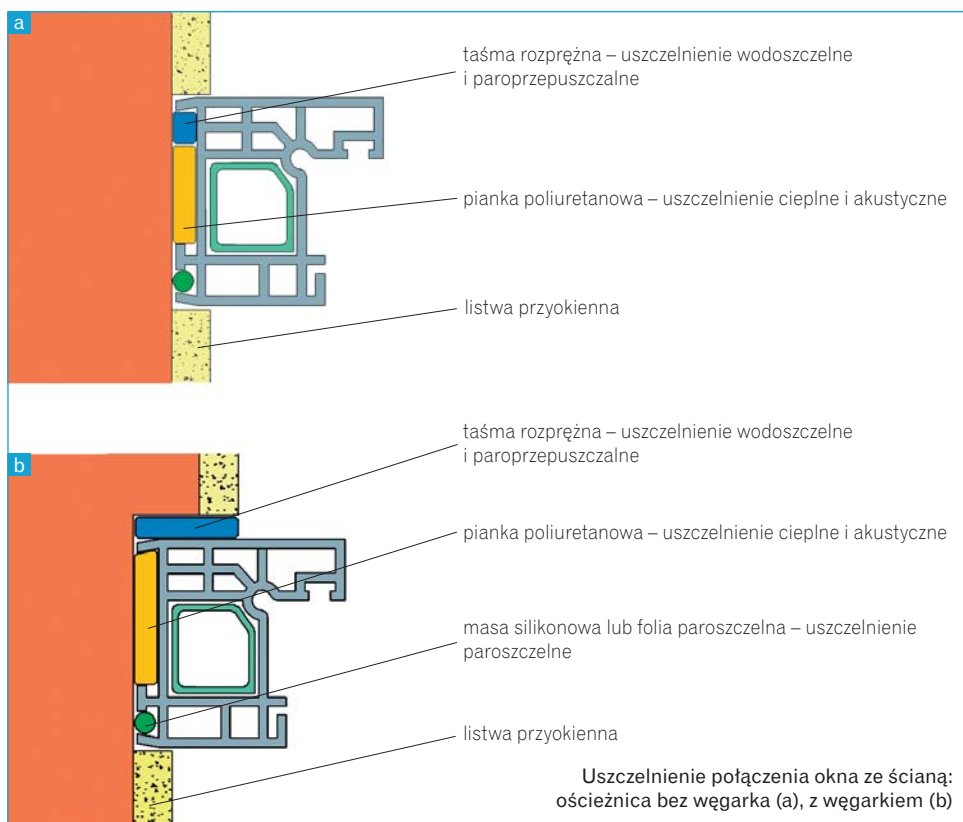
Po demontażu starego okna i parapetu rozbiera się fragment ściany pod oknem i montuje nowe okno balkonowe. Taka zmiana nie wymaga przebudowy ani wzmocnienia nadproża. Jeśli pod oknem jest grzejnik, można go przenieść obok okna. Jeśli jest zbyt wysoki, warto wymienić go na niższy i szerszy lub zrezygnować z niego i na większy wymienić grzejnik zamontowany w tym samym pomieszczeniu, ale pod innym oknem.

Likwidacja okna

Po demontażu starego okna i parapetu zewnętrznego zamurowywuje się cegłami lub pustakami i ociepla cały otwór okienny. Jeśli nie przenosimy grzejnika w inne miejsce, nie warto demontować parapetu wewnętrznego.

▶ Demontaż

- Stare skrzydła okienne zdejmują się z zawiasów, a stare ościeżnice – przecina w kilku miejscach i łapką ciesielską odrywa od ościeża.
- Otwór do ponownego montażu przygotowuje się w sposób dobrany do konstrukcji ściany:
 - jeśli jest jednowarstwowa (nie ma warstwy izolacyjnej ani szczeliny powietrznej), to po usunięciu ewentualnych nierówności otwór jest gotowy do montażu nowego okna;
 - jeśli ma szczelinę powietrzną, to trzeba ją wypełnić paskami styropianu, przyklejając je wstępnie pianką poliuretanową. Po usunięciu ościeżnicy trzeba odkuć tynk w miejscach, w których będą osadzone kotwy, tj. około 15 cm od każdego narożnika. Następnie należy dokładnie oczyścić cały obwód ościeża z resztek tynku i pyłu, a następnie odkurzone ościeże zwilżyć wodą.

▶ Montaż okna krok po kroku

1 Demontaż starych okien

2 Ustawienie i podparcie nowych skrzydeł

3 Mocowanie okna

4 Zwilżenie powierzchni roboczej wodą przed wypełnieniem pianką poliuretanową

5 Wypełnienie pianką szczeliny między oknem a ścianą

6 Usunięcie nadmiaru pianki montażowej

7 Montaż parapetów

8 Obróbka tynkarska okna

9 Regulacja okuć okiennych

10 Sprzątanie stanowiska pracy

foto: Oknoplast

dzić może do pojawienia się pleśni na jej wewnętrznej powierzchni.

■ **Szczelina pomiędzy murem a oknem.**

Należy dopilnować, by zabezpieczono ją silikonem tak, aby uniemożliwione było wnikanie wody. Szczególnie ważna jest obróbka parapetu zewnętrznego, inaczej podczas obfitych deszczów woda mogłaby przedostawać pod się ościeżnicą do środka pomieszczenia.

■ **Mocowanie parapetów wewnętrznych.**

Jeżeli parapet jest ciężki i znacznie wystaje poza mur, musi mieć wsporniki podtrzymujące.

■ **Uszczelnianie.** Przed użyciem pianki uszczelniającej powierzchnie, do których będzie ona przylegać (ościeże i ramę okienną), powinny zostać zwilżone wodą. Na czas uszczelniania pianką poliuretanową ościeżnice usztywnia się – zamykając skrzydła okien lub rozpierając je drewnianymi klinami. Kiedy pianka stwardnieje, wyciąga się kliny a pozostałe po nich pustki wypełnia się pianką. **Aby uszczelnienie było skuteczne, piankę powinno się zabezpieczyć od wewnątrz materiałem paroszczelnym chroniącym ją przed wnikaniem pary wodnej z wnętrza domu.** W tym celu stosuje się masę silikonową, akrylową, taśmę uszczelniającą z pianki poliuretanowej albo folię

▶ Konserwacja okien drewnianych

Przynajmniej raz w roku – najlepiej przed zimą – okna należy dokładnie obejrzeć i wykonać niżej opisane prace konserwacyjne.

Okucia. Produkowane obecnie okna są wyposażone w okucia obwiedniowe, tzn. zamykające rygle znajdujące się na prawie całym obwodzie okna. Okucia te pracują na zasadzie przesuwania się (tarcia) elementów, a więc wymagają okresowego smarowania. Okucia fabrycznie zamontowane są nasmarowane, jednak z czasem kurz i zanieczyszczenia powodują coraz większe opory i utrudnienia w ruchu części okuć. Dlatego w miejscach szczególnie narażonych na zatarcia, jak: narożniki, rozwórka w górnej części (najbardziej zabrudzona część), wszystkie ruchome części oraz miejsca ryglowania, trzeba konserwować przystosowanym do tego smarem. Przy okazji warto sprawdzić wszystkie ważne dla bezpieczeństwa części okuć w miejscach ich mocowania i w razie potrzeby, w miejscach podatnych na zużycie, dokręcić śruby mocujące.

Uszczelki. Współczesne okna są wyposażone w wysokiej jakości uszczelki z tworzywa sztucznego – najczęściej EPDM (kautuczuk etylenowo-propylenowo-dienowy) lub TPE (elastomer plastyczny). Aby na długo zachowały sprężystość, należy je smarować olejem silikonowym lub preparatami do konserwacji uszczelki samochodowych. Trwale uszkodzone lub odkształcone uszczelki trzeba wymienić na nowe.

Powłoki malarskie okien drewnianych. Wymagają dokładnych oględzin, oczyszczenia z kurzu i tłuszczu i usunięcia drobnych uszkodzeń. Do mycia wystarczy woda z dodatkiem dowolnego, niestężonego detergentu lub ogólnie dostępne środki do konserwacji mebli.

Uwaga! W razie nietypowych problemów z okuciami – na przykład utrudnionego zamykania okna lub zablokowania klamki, należy spróbować regulacji wg instrukcji dołączonej do okna, a jeśli to nie pomaga, najlepiej od razu wezwać serwis, którego dane kontaktowe znajdziemy na gwarancji lub na stronie internetowej producenta okien.

REKLAMA

22 lata doświadczenia, sprawdzone rozwiązania! www.jocz.pl

okna doskonałe

▶ Okna do renowacji

Jeżeli okna nie są bardzo zniszczone i jeszcze nie chcemy ich wymieniać, można spróbować je naprawić. Oto kilka typowych usterek i sposoby ich usuwania.

Okno opuściło się, trze dołem i ciężko się zamyka. Trzeba podnieść skrzydło przez wyregulowanie zawiasów. Jeśli zawiasy nie są regulowane, można spróbować wkręcić zawias górny lub – w ostateczności – podłożyć podkładkę na zawiasy. Aby to wykonać, należy skrzydło zdjąć z zawiasów. Jeżeli to się nie udaje, można użyć preparatu do smarowania (np. WD-40). Po zdjęciu skrzydła, na trzpień zawiasu nakłada się podkładkę i zakłada skrzydło z powrotem.

Farba na profilach łuszczy się i odpada. Starą farbę trzeba usunąć opalarką lub specjalnymi środkami chemicznymi (np. Scansol), które spowodują rozmiękczenie starych powłok tak, że łatwo będzie je zeszkrobać. Czasem zabieg trzeba powtórzyć kilkakrotnie. Przed kolejnym zastosowaniem preparatu, ramy trzeba wyczyścić papierem ściernym, bo zmiękczone i odskrobana farba ponownie stwardnieje i ramy staną się chropowate. Gdy drewno jest już czyste, można przystąpić do malowania. Należy pamiętać o zabezpieczeniu taśmą szyb oraz okuć. Malujemy farbami akrylowymi – przynajmniej dwukrotnie. Najwygodniej malować małym wałkiem dopasowanym do szerokości ramy, a jej krawędzie – wąskim pędzelkiem.

Uwaga! Przed całkowitym wyschnięciem farby nie należy zamykać skrzydła okiennego.

Przez zamknięte okno napływa chłodne powietrze z zewnątrz. Okno trzeba uszczelnić samoprzylepną uszczelką (wystarczy tylko na jeden sezon) lub wykonać w ramie rowek na uszczelkę przylgową (można to zrobić samodzielnie lub lepiej zlecić fachowcowi). Uszczelki przylgowe są dużo trwalsze, można je kupić w firmach handlujących stolarką otworową lub w sklepach z okuciami okiennymi.

Uwaga! Naprawianie bardzo zniszczonych, kilkunastoletnich okien jest nieskuteczne i nieoptyczne.

samoprzylepną do uszczelnień wewnętrznych. Od zewnątrz powinno się stosować materiały chroniące przed wodą deszczową, ale paroprzepuszczalne – na przykład taśmy

rozprężne. Chodzi o to, by woda nie mogła wciekać szparami do wnętrza domu, a wilgoć, która mimo uszczelnień wnika między ramę i ścianę, mogła uciec na zewnątrz.

Robocizna przy wymianie okien jest ponaddwukrotnie droższa niż montaż okien w nowo budowanym domu. Do łącznych kosztów ekipy montującej doliczają bowiem demontaż starych okien, obróbki tynkarskie wewnętrzne (a czasem i na zewnątrz) oraz uszczelnienie i wymianę parapetów

INFO RYNEK - Ile kosztuje wymiana okien?

Demontaż starych okien, montaż nowych i obróbki tynkarskie: 40–60 zł/m

Demontaż i montaż parapetów zewnętrznych: 25 zł/m

Demontaż i montaż parapetów wewnętrznych: 35 zł/m

Okna*

■ z PVC: 400–550 zł/m

■ drewniane: 450–700 zł/m

* cena zależy od rodzaju oszklwienia, okuć, koloru (okna z PVC)

i gatunku drewna (okna drewniane)

Parapety:

■ zewnętrzne, metalowe: 30–50 zł/m

■ wewnętrzne, ze sztucznego marmuru: 130–150 zł/m

– ceny brutto –

PRZYDATNE ADRESY

DAKO	018 449 28 00	www.dako.eu
HELOPAL	025 757 77 80	www.helopal.com.pl
JOCZ	087 421 85 92	www.jocz.pl
M&S WIĘCEJ NIŻ OKNA	059 841 08 00	www.ms.pl
OKNOPLAST	012 279 71 71	www.oknoplast.com.pl

OKNOPLUS	012 277 57 00	www.oknoplus.com.pl
POL-SKONE	081 774 30 11	www.pol-skone.pl
THERMOPLAST	022 729 85 86	www.thermoplast.com.pl
TOMSTOL	022 724 98 95	www.tomstol.com.pl

Trwałość okien w 50% zależy od sposobu ich zamontowania

Kiedy pianka stwardnieje, jej nadmiar usuwa się ostrym nożem.

■ **Wykończenie ościeża.** Do naprawiania tynku wokół okna najlepiej zastosować tynk gipsowy. Przed jego nałożeniem ościeże należy pomalować preparatem gruntującym, np. Uni-gruntem, a na krawędziach ościeża przykleić na zaprawę tynkarską metalowe narożniki siateczkowe, które zabezpieczą naroża przed uszkodzeniem. Gdy zaprawa przeschnie, ościeże szlifuje się i wyrównuje gładzią szpachlową. Zamiast tynkiem na mokro, ościeże można wykończyć paskami z płyty gipsowo-kartonowej.

Po kilku dniach otynkowane powierzchnie można pomalować, a z okien usunąć folię zabezpieczającą.

Od strony zewnętrznej ościeża wykańcza się w podobny sposób, tylko z użyciem zaprawy, z jakiej wykonuje się tynki zewnętrzne.

Odbiór robót

Po zakończeniu montażu w obecności pracownika firmy należy:

- sprawdzić funkcjonowanie wszystkich otwieranych części okien,
- sporządzić protokół odbioru i ewentualnie umieścić w nim swoje uwagi. ■